

KOERSWIJZING

EEN KLIMAATEXPEDITIE

FICHE 7/7
Artistieke vorming

KENNISMAKING

Aardrijkskunde

KOERSWIJZIGING

BEGRIIP

Geschiedenis

Wetenschappen

Sociale en
economische
wetenschappen

EEN KLIMAATEXPEDITIE

OPINIE

Levensbeschouwelijke
vakken

ACTIES

Moderne talen

Artistieke vorming

INHOUD

Algemene inleiding	4
Activiteit 1 : Een kunstwerk maken	5
A. Collaboratief kunstwerk : Een boot voor morgen	
OF	
B. Video : Allemaal in hetzelfde schuitje	
Activiteit 2: Immersieve tentoonstelling : Kom mee aan boord!	7
Algemene conclusie	8
Nog een stapje verder gaan ...	9

Link met onderwijsdoelen:

Cultureel bewustzijn en culturele expressie

16.03 De leerlingen lichten toe hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft.

16.04 De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.

ALGEMENE INLEIDING

Lees samen met de leerlingen de tekst in leerlingendossier (p.26).

Samenvatting

Deze laatste les vormt het slot van het klimaatparcours.

We stellen ons de vraag: **“Welk spoor willen we achterlaten van deze expeditie?”**

TERUGBLIK OP HET TRAJECT

Nodig de leerlingen uit om terug te denken aan wat ze allemaal hebben meegemaakt.

“Door middel van geschiedenis, wetenschap, verhalen en ontdekkingen zijn jullie samen met de bemanning op reis gegaan. Jullie hebben hun uitdagingen gedeeld en belangrijke actuele thema's verkend, zoals de opwarming van de aarde. Voordat jullie aan dit finale kunstwerk beginnen, neem even de tijd om je ogen te sluiten. Denk terug aan wat je hebt beleefd tijdens dit traject.

- o Welke herinneringen komen naar boven?
- o Welke emoties waren het sterkst?
- o Wat heeft je geraakt, verbaasd of aan het denken gezet?
- o Laat deze beelden, gevoelens en gedachten langzaam naar boven komen.”

Brainstorm kunstwerk

Kies een brainstormtechniek om samen met de leerlingen toe te passen, uit de voorgestelde methodes of een andere naar keuze.

Jullie kunstwerk wordt een weerspiegeling van jullie innerlijke reis: een unieke getuigenis van wat deze expeditie in jullie heeft losgemaakt.

OPTIE 1

Stel de leerlingen een paar vragen om ideeën te genereren.

- Als jij een plaats op de Belgica was, welke zou je dan zijn?
- Als je een kleur was die je meeneemt uit de reis, welke kleur zou dat zijn?
- Wat zou je willen dat leerlingen voelen als ze jullie creatie zien?
- Wat zou je willen dat ze ontdekken?
- Als je anderen maar één boodschap zou mogen geven, wat zou die boodschap dan zijn?

Elke leerling tekent of noteert hun antwoorden.

OPTIE 2 : POST-IT

De leerlingen schrijven of tekenen op een post-it een soort kunstwerk (beeldhouwwerk, maquette, schilderij, theater-/muziekscène, ...) dat geïnspireerd is op hun parcours. Hier mogen onuitvoerbare ideeën tussen zitten!

Ze kleven alle post-its op een muur of op een tafel.

OPTIE 3 : FOTOTAAL

Op basis van afbeeldingen die op een tafel liggen (bijvoorbeeld: Dixit-spel, orakel/tarot, ...) kiest elke leerling één of meerdere afbeeldingen die hen doen denken aan de klimaatreis die ze hebben meegemaakt.

De leerlingen tonen de gekozen afbeelding(en) en leggen de link uit met het traject.

Tips van de coach

Om de leerlingen in contact te brengen met hun emoties en herinneringen, kunnen we een kort inleidend tekstje voorlezen, zoals bij een meditatie:
“Sluit even je ogen.”

“Stel je de ijskoude zee voor, de stilte, de moed van de bemanning van de Belgica. Dompel jezelf onder in wat je tijdens de hele reis hebt gevoeld:

De verrassing, de angst, de bewondering, het ontzag.”

“Bewaar deze emoties in jezelf. Ze vormen de basis van jouw creatie. Jouw kunstwerk zal de sporen van deze reis tonen.”

ACTIVITEITEN

1. Een kunstwerk maken

Soorten activiteiten

4 x 50min. (minimum)

Het creëren van een gezamenlijk kunstwerk via verschillende artistieke technieken.
OF
Video

Doelstellingen

Communicatie- en samenwerkingsvaardigheden ontwikkelen.

Herinvesteren van de kennis die verworven werd in geschiedenis, aardrijkskunde, wetenschap en sociale wetenschappen

Emoties, een sfeer of een boodschap overbrengen rond een historisch en milieuthema.

Materialen

- Artistiek materiaal afgestemd op de gekozen technieken (geef zoveel mogelijk de voorkeur aan gerecupereerde materialen).
- Leerlingendossier p. 26
- Voor het videokunstwerk : Projector voor de video's
- [Video 1](#)

- [Video 2](#)

Verloop

A. Collaboratief kunstwerk : Een boot voor morgen

Als we vandaag een nieuwe Belgica zouden bouwen, hoe zou die er dan uitzien? Welke missie zou het hebben?

Een toevluchtsoord voor de dreiging van het klimaat? Een boodschap van hoop of waarschuwing? Een ark om levens te redden?

Maak een collaboratief kunstwerk dat de Belgica 2.0 voorstelt, één die de spreekwoordelijke klimaat-expeditie weerspiegelt waarin we ons nu bevinden.

ONTWERPFASE:

Elke leerling maakt een deel van de boot volgens zijn/haar visie van de Belgica 2.0.

- Kies samen met de hele klas het soort techniek dat gebruikt zal worden (2D-illustratie, 3D-sculptuur, hangend mobiel, enz.).
- Verdeel het werk door elke leerling een deel van de boot toe te wijzen (romp, mast, kajuit, roeispaan, bemanning, zeilen, anker, ruim, dek, reddingsboot, voorraadkast, keuken, stuurhut, roer, ziekenboeg, enz.).
- Individuele schetsen: elke leerling bepaalt de boodschap die hij/zij wil overbrengen en hoe dat gedaan zal worden.
- Gemeenschappelijk overleg: bespreek met de klas hoe de verschillende creaties samen kunnen komen. Bepaal welke samenwerkingen nodig zijn om daarna alle delen van het schip in elkaar te zetten.

CREATIEFASE:

Gebruik bij voorkeur duurzame of gerecycleerde materialen (plastic flessen, doppen, oude kranten, tijdschriften, stoffen, kledingresten, plastic zakken, drijfhout, takken, bladeren, stenen, schelpen, zand, eierdozen, lege kartonrollen).

MONTAGEFASE

Tentoonstelling : Nodig de school uit om het kunstwerk te komen ontdekken, en communiceer over de boodschap die de leerlingen met deze klimaatexpeditie willen overbrengen.

Tips van de coach

Elk stuk kan een persoonlijk of collectief engagement voor klimaatverandering voorstellen (bv. een roeispaan = “samen handelen”, een zeil = “de wind van verandering”).

De leerlingen kunnen ook de verschillende onderdelen in groepjes van twee uitvoeren.

B. Video : Allemaal in hetzelfde schuitje

Bekijk een inspirerende video van jongeren die in actie komen, bijvoorbeeld:

- [Video 1](#)

- [Video 2](#)

- De leerlingen maken een artistieke video in de vorm van:
 - Poëtische clip,
 - Artistieke mini-documentaire,
 - Theater gefilmd aan boord van de denkbeeldige boot,
 - “Verslag uit de toekomst” vanuit Antarctica,
 - Andere ...
- Delen : deel de video met de rest van de school, via de schoolkrant, tijdens het opendeurmement, op sociale media, enz.

Tips van de coach

Je kunt verschillende technieken voorstellen zoals stop-motion, schaduwtheater, green screen, videocollage, voice-over, originele muziek.

Enkele ideeën : denkbeeldige getuigenissen van de passagiers van de Belgica, een boodschap aan de aarde of klimaatpoëzie...

Los van de uitvoering, moet de boodschap duidelijk zijn en de dringendheid van klimaatcrisis benadrukken.

Je kunt gratis montagesoftware vinden zoals Movavi video editor, Blender, enz.

2. Immersieve tentoonstelling: Kom mee aan boord!

Soort activiteit

3 x 50min. (minimum)

Creëren van een tentoonstelling

Doelstellingen

Leerlingen aanmoedigen om actief betrokken te raken bij het overbrengen van kennis. Artistieke of interactieve manieren uitdenken om de overdracht van een boodschap te ondersteunen (geluiden, decors, installaties, enz.). Met verschillende media en technieken experimenteren om een immersieve ruimte te creëren.

Materialen

- Artistiek materiaal
- Leerlingendossier p. 26

Verloop

Realisatie van een belevingstentoonstelling op school

CONCEPTONTWIKKELING

- Voorbeelden van thema's:
 - Creëer een ijzig landschap, ijsbergen, pakij (witte en blauwe stoffen, slingers (om de illusie van kou te geven), enz.)
 - Sensorisch Antarctica (storm, walvisgezang, koude wind, geluid van voetstappen op het ijs, ...)

- Creëer het interieur van het schip, kooien, zeekaarten, logboek... (hutkoffers, lantaarns)
- Klimaat en broeikaseffect: een 'vroeger en nu' met boodschappen over wat er gedaan kan worden om het klimaat te beschermen.
- Projectie van de toekomst: beelden van de gewenste of bedreigde aarde.
- Thema kiezen:
 - Op basis van de brainstormsessie (zie algemene inleiding) halen jullie de belangrijkste ideeën naar boven (boot, pakijs, klimaatacties, ...) evenals de gevoelens (angst, kou, avontuur, hoop, ...).
 - Op basis van deze twee aspecten kiezen jullie samen de immersieve ruimte die jullie willen creëren.

ONTWERP

- Verdeling van de rollen
- Uitwerking van schetsen, scenario's, materiaalkeuze

CREATIE EN INSTALLATIE

- Constructie van de onderdelen (structuren, afbeeldingen, texturen...)
- Montage
- Laat een leerling uit een andere klas het testen om te zien of de expo zinvol is en of de boodschap die je wil overbrengen duidelijk is.

COMMUNICATIE EN BEZOEK AAN DE TENTOONSTELLING

- Communiceer naar de school toe en organiseer de bezoeken
- Laat de bezoeken plaatsvinden in aanwezigheid van de leerlingen/kunstenaars en plan momenten voor uitwisseling tussen kunstenaars en bezoekers

ALGEMENE CONCLUSIE

Evaluatie

Stel de volgende vragen aan de leerlingen (zij beantwoorden deze in hun leerlingendossier)

- Wat heb ik geleerd?
- Waar heb ik van genoten?
- Wat zou ik anders doen?
- Wat heeft me verrast?

Te onthouden

Dankzij dit project hebben we de geschiedenis van de Belgica en haar expeditie naar Antarctica meer dan 120 jaar geleden verkend.

Door interdisciplinair te werken, met aardrijkskunde, geschiedenis, wetenschappen, sociale wetenschappen/economie, Talen en artistieke vorming, heb je niet alleen kennis verworven maar ook je kritisch vermogen, je creativiteit en je vermogen om samen te werken ontwikkeld.

Het parcours heeft je bewust gemaakt van de dringende noodzaak om de klimaatverandering aan te pakken en heeft je helpen nadenken over de grote en kleine stappen die we individueel en collectief kunnen nemen om onze planeet te beschermen.

Het kunstwerk dat jullie samen hebben ontworpen is het hoogtepunt van al deze vooruitgang; een plek om te voelen, te begrijpen en te delen, en uiteindelijk om het bewustzijn te vergroten van het belang om actie te ondernemen voor het klimaat.

- Lees samen met de leerlingen de conclusie uit het leerlingendossier p.26

“De kleinste actie is altijd meer waard dan de grootste intentie.”

Gandhi

NOG EEN STAPJE VERDER GAAN ...

- Uitwisseling met een klas of school die hetzelfde project heeft uitgevoerd.
- Hulpmiddelen voor debat: [verbaal steekspel “Op weg naar morgen”](#).

Ideeën voor activiteiten buiten de klas: (GP en Belvue activiteiten)

- Hulpbronnen voor activiteiten:
 - o Bezoek aan de interactieve klimaattentoonstelling “[Belexpo](#)”
 - o [Gratis pedagogisch materiaal en workshops](#) bij BELvue
 - o [Aanbod GoodPlanet animaties](#): U kunt de evenementen filteren op thema (duurzame ontwikkeling, voeding, klimaat, water, circulaire economie, energie, mobiliteit, natuur, duurzame steden, samenleven).

